

Dom över död man

Julledighet innebär biobesök och så även denna jul. Frun och jag såg Jan Troells "Dom över död man". En bra film om chefredaktör Torgny Segerstedts oförsonliga kamp mot nazismen i Tyskland och medlöperiet i Sverige. Filmtitel och rubrik kommer från Havamals; "Ett vet jag som aldrig dör, Dom över död man". Modernare uttryckt; "Man blir ihågkommen för sina gärningar".

Att Segerstedt blivit ihågkommen för något bra samt att han var engagerad och modig torde de flesta vara överens om. Han tog ställning och drev sin sak. Detta gav honom problem, både i arbetet, familjelivet och i umgänget med vänner.

I efterhand är det alltid enkelt att säga vad som är rätt och fel. Men ställningstagande och engagemang behövs också idag. Vi behöver skyddsombud som engagerar sig för att skapa en bättre arbetsmiljö. Vi behöver människor som tar på sig uppdrag i politiska partier och föreningar. Den svenska modellen förutsätter engagerade medborgare! Det finns ingen policy eller standard, inte heller något arbetsmiljöledningssystem som ersätter behovet av engagemang.

Som chef /skyddsombud / arbetsmiljöutvecklare kan man hamna i konfliktsituationer mellan människor. Detta gäller inte minst problem inom den psykosociala arbetsmiljön. Alla jag pratar med är överens om att dessa frågor är minst lika viktiga som den fysiska arbetsmiljön. Likafullt är vi alldeles för "outrustade" med verktyg för att jobba med frågan. Av arbetsmiljöverkets föreskrifter är det bara ett fåtal som behandlar den psykosociala arbetsmiljön.

Dessvärre resulterar denna oförmåga och okunskap i handlingsförlamning. Man undviker problemet eftersom man inte vet vad man ska göra eller hur man ska börja. Problem som undviks har en tendens att med tiden växa, bli personliga och svårösta. Det är ungefär som när man underlåter att underhålla sin bil eller sitt hus. När problemet blir så akut att man inte längre kan blunda blir det dyrt.

Sverige som nation och svenska företag betalar höga kostnader när vi försummar den psykosociala arbetsmiljön. Fast man kan också uttrycka det som att vi inte utnyttjar en potential som faktiskt finns rakt framför våra ögon. Det finns kunskap på högskolor och universitet om den psykosociala arbetsmiljön. Dessa kunskaper utnyttjas alldeles för lite!

Varför då? Jag tror att det är så enkelt att vi inte riktigt inser vare sig problem eller potential. När det förebyggande maskinunderhållet introducerades i svensk industri var det många som rynkade på näsan. Det skulle bli alldeles för dyrt att jobba på detta sätt. Det tog årtionden att övertyga de klenrogna om att deras invändningar var kontraproduktiva.

Måste det ta lika lång tid att introducera det "förebyggande människounderhållet"? Det är inte speciellt svårt att visa att "bristande underhåll" även här är lika olönsamt. Dessutom är det moraliskt förkastligt att så många människor mår dåligt på sin arbetsplats eller i skolan. Ju förr vi börjar jobba med ett systematiskt och förebyggande psykosocialt arbetsmiljöarbete ju bättre är det!

Vi kan faktiskt bättre!

Arbetsmiljöhälsningar!

Janke Wikholm